

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**2024 METŲ BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS METINIŲ ATASKAITŲ
RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO
FINANSINIS AUDITAS**

2025 m. gegužės d. Nr. K14-

Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Biržų rajono savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais.

Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai nustatyta pareiga teikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo, pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatas, savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio ir savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų ir jų grupių ataskaitų rinkinių auditą.

Auditas atliktas vykdant Biržų rajono savivaldybės kontrolieriaus 2024 m. rugsėjo 24 d. pavedimą Nr. K7-4

Auditą atliko: savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė ir vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė

Auditas pradėtas 2024-09-24, baigtas 2025-05-14

Audito ataskaita pateikta: Biržų rajono savivaldybės tarybai, Biržų rajono savivaldybės Kontrolės komitetui, Biržų rajono savivaldybės merui, Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui.

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI.....	4
SANTRAUKA	5
IŽANGA.....	8
AUDITO REZULTATAI.....	10
1. SAVIVALDYBĖS 2024 METŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS.....	10
1.1. Iš Nebaigtos statybos turto grupės neiškeltas turtas netikslumų.....	10
1.2. Ne visas biologinis turtas įteisintas ir užregistruotas	12
1.3. Vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaita tvarkoma, bet vis dar yra netikslumų.....	13
1.4. Netiksli ilgalaikio turto apskaita.....	15
1.5. Netiksli melioracijos statinių vienetų apskaita.....	15
2. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS.....	16
3. SAVIVALDYBĖS VEIKLOS ATASKAITOS VERTINIMAS.....	16
4. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO VERTINIMAS.....	16
4.1. Savivaldybės biudžeto valdymas.....	16
4.1.1. Savivaldybės biudžeto suplanuotų pajamų gauta daugiau.....	16
4.1.2. Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimas.....	18
4.1.3. Savivaldybės įsiskolinimas metų pabaigoje padidėjo.....	20
4.1.4. Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai ir skolinimosi limitai.....	20
4.2. Savivaldybės lėšų ir turto valdymas, naudojimas ir disponavimas jais turi trūkumų.....	21
4.2.1. Skaičiuojant darbo užmokestį, nesilaikyta teisės aktų reikalavimų.....	21
4.2.2. Dar nesuformuoti visi žemės sklypai, esantys po keliais, parkų ir skverų želdynais.....	21
4.2.3. Nesutvarkyti valstybinės žemės sklypų (jų dalių), reikalingų valdomų pastatų eksploatavimui, valdymo dokumentai.....	22
4.2.4. Vis dar neperduotas turtas turto naudotojams.....	22
4.2.5. Dar liko neįregistruotų kelių ir gatvių.....	22
5. PAŽANGA ĮGYVENDINANT TEIKTAS REKOMENDACIJAS.....	23
PRIEDAI.....	24

PAGRINDINIAI FAKTAI

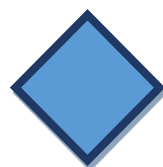
124,4 mln. Eur

Savivaldybės turtas

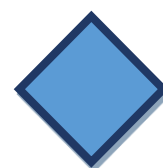
13,6 mln. Eur

Savivaldybės įsipareigojimai

59,6 mln. Eur

Savivaldybės biudžeto pajamos ir įplaukos

57,4 mln. Eur

Savivaldybės biudžeto išlaidos

27 VSS duomenys konsoliduoti MFAR

31 Asignavimų valdytojų duomenys konsoliduoti MBVAR

Sąlyginė nuomonė dėl Savivaldybės
metinių finansinių ataskaitų rinkinio –
nustatėme reikšmingus iškraipymus

Besąlyginė nuomonė dėl Savivaldybės
metinių biudžeto vykdymo ataskaitų
rinkinio – nenustatėme reikšmingų klaidų

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vykdydama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo² nuostatas, Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) atliko Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) 2024 metų ataskaitų rinkinio,³ kurį sudaro Savivaldybės metinė veiklos ataskaita, metinių finansinių ataskaitų rinkinys ir metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, kurių duomenys konsoliduojami į vieną ataskaitų rinkinį ir teikiami kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinys, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditą.

Auditas atliktas vertinant 2024 metų Savivaldybės 27-ių viešojo sektoriaus subjektų finansines ir 31-ą biudžetinių įstaigų biudžeto vykdymo ataskaitas. Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas 2024 metais vertintas savivaldybės biudžeto tvirtinimo, pajamų, lėšų naudojimo, turto, skolų ir įsipareigojimų valdymo srityse.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl Savivaldybės 2024 metų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų pareiškia audito išvadoje.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kurie apima ir tarptautinius audito standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

1. Savivaldybės 2024 metų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas

Savivaldybės finansinių ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių jis sudarytas, išskyrus toliau pateiktus dalykus.

1.1. Iš Nebaigtos statybos turto grupės neiškeltas turtas

Savivaldybės konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje 2024-12-31 ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sumos padidintos eilutėse: A.II.9 „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ – 812,8 tūkst. Eur, D.I „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto“ – 515,4 tūkst. Eur, F.III „Sukauptas perviršis ar deficitas“ – 297,4 tūkst. Eur. Netikslios ir Savivaldybės veiklos rezultatų ataskaitoje – pagrindinės veiklos sąnaudos, nes darbai užbaigti arba nebevykdomi, turtui neskaičiuojamas nusidėvėjimas (1.1. poskyris, 10 psl.).

1.2. Ne visas biologinis turtas įteisintas ir užregistruotas

Biržų rajono savivaldybės teritorijoje esančių parkų ir skverų želdinių neįteisinti, finansinėje apskaitoje neapskaityti, o vykdoma želdynų ir želdinių inventORIZACIJA ir apskaita neatitinka nustatytų Želdynų įstatymo nuostatų. Dėl šios priežasties negalime patvirtinti Biržų rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio 2024 m. gruodžio 31 d. Finansinės būklės ataskaitos B. dalies „Biologinis turtas“ likučio – 755,9 tūkst. Eur teisingumo, D. dalies „Finansavimo sumos“

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 67 str. 1 d. 2 p.

² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo, 2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 1 d ir 3 d.

³ Ten pat 6 str. 1 d.

eilutėje įtrauktos finansavimo iš valstybės biudžeto 0,2 tūkst. Eur, kitų šaltinių 747,4 tūkst. Eur sumos teisingumo ir į sukaupą perviršį ar deficitą F.III eilutėje įtrauktą 8,3 tūkst. Eur sumos teisingumo (1.2. poskyris, 12 psl.).

1.3. Vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaita tvarkoma, bet vis dar yra netikslumų

Pagal Biržų rajono savivaldybės kaimiškų vietovių vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių), nesutampančių su numerius turinčiais vietinės reikšmės viešaisiais keliais, sąrašą į Savivaldybės administracijos finansinę apskaitą neįtraukta 11 gatvių ir 29 keliai.

Savivaldybės administracijos kelių (gatvių) apskaitoje ir ataskaitose nustatytos neatitiktys, daro įtaką ir Savivaldybės metinio FAR likučiams, todėl negalime patvirtinti Savivaldybės FBA ataskaitinio laikotarpio pabaigoje eilutėse „Infrastruktūros statiniai“ parodytų vietinės reikšmės kelių (gatvių) – 10 745,6 tūkst. Eur, „Finansavimo sumų iš valstybės biudžeto“ – 5 233,7 tūkst. Eur, „Finansavimo sumų iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų“ – 3 948,9 tūkst. Eur, „Finansavimo sumų iš kitų šaltinių“ – 14,6 tūkst. Eur bei „Sukauptas perviršis ar deficitas“ – 15 48,4 tūkst. Eur likučių tikrumo ir teisingumo (1.3. poskyris, 13 psl.).

1.4. Netiksli ilgalaikio turto apskaita

Dėl 12-ojo VSAFAS 86 punkto neteisingo nuostatų taikymo rengiant 2024 m. finansines ataskaitas, negalime patvirtinti, kad Finansinės būklės ataskaitos 2024 m. gruodžio 31 d. sumos yra tikros ir teisingos Finansinės būklės ataskaitos eilutėje „Ilgalaikis materialusis turtas“ sumai 47,4 Eur, „Finansavimo sumos“ iš valstybės biudžeto – 7,5 Eur; iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų – 7,4 Eur; iš kitų šaltinių – 0,3 Eur, „Grynasis turtas“ eilutėse sukauptas perviršis ar deficitas – 32,2 Eur. Atitinkamai Veiklos rezultatų ataskaitos eilutėse „Finansavimo pajamos“ ir „Pagrindinės veiklos sąnaudos“ (1.4. poskyris, 15 psl.).

1.5. Netiksli melioracijos statinių vienetų apskaita

Savivaldybės administracijos apskaitoje turtui „Kiti statiniai“, skaičiuojant nusidėvėjimą, kuris pateikiamas VĮ Žemės ūkio duomenų centro, visiems melioracijos statiniams, nusidėvėjimas proporcingai mažinamas valstybės ar savivaldybės investuotų lėšų nusidėvėjimo suma. Tokia melioracijos statinių apskaita nevisiškai parodo tikrą turto vienetų likutinę vertę.

Savivaldybės administracijos finansinėje apskaitoje apskaitomi tiltai neatitinka melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos taisyklių 2 punkte nurodytų reikalavimų, kadangi jie išskiriami vienetais (1.5 poskyris, 15 psl.).

2. Savivaldybės 2024 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio vertinimas

Audito metu įvertinę 2024 m. gruodžio 31 d. savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis apie savivaldybės biudžeto pajamas ir išlaidas neatitikčių, kurios darytų įtaką metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui, nenustatėme. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių jis sudarytas (2 skyrius, 16 psl.).

3. Savivaldybės veiklos ataskaitos vertinimas

Audito metu perskaičius ir įvertinus informaciją, pateiktą Savivaldybės veiklos ataskaitoje, nenustatėme, kad pateikti finansiniai duomenys reikšmingai nesuderinti su Savivaldybės metininėmis finansinėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitomis (3 skyrius, 16 psl.).

4. Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo vertinimas

4.1. Savivaldybės biudžeto valdymas

Per trejus pastaruosius metus mokesčių, dotacijų, kitų pajamų įplaukos nuosekliai didėjo. Bendra 2024 metais į savivaldybės biudžetą gautų pajamų suma yra 5 993,2 tūkst. Eur arba 12,1 proc. didesnė, lyginant su 2023 metais.

2024 m. biudžete patvirtintos 5 programos, kurias iki metų pabaigos vykdė 31 asignavimų valdytojas. 2024 m. savivaldybės biudžeto asignavimai taip pat didėjo. 2024 metais panaudota 6 504,7 tūkst. Eur asignavimų daugiau, nei 2023 metais. Didžiausia asignavimų dalis skirta darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui – 45,8 proc.

2024 m. pabaigoje Savivaldybės mokėtinos sumos sudarė 6 952,7 tūkst. Eur. 20 Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų neužtikrino Savivaldybės tarybos nustatyto reikalavimo, kad 2025 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos) būtų ne didesnis už 2024 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas). Savivaldybės įsiskolinimas 2025 m. sausio 1 d. padidėjo 614,0 tūkst. Eur.

Savivaldybė 2024 metais skolinosi, neviršydama Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytų limitų (4.1. poskyris, 16 psl.).

4.2. Savivaldybės lėšų ir turto valdymas, naudojimas ir disponavimas jais turi trūkumų

Vertindami Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais atitiktį ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, nustatėme atvejus, kai nesutvarkyti turto valdymo dokumentai, informacija apie turto valdymą neužregistruota privalomuose registruose, nustatant bei apskaičiuojant darbo užmokestį padarytos klaidos bei kt. (4.2. poskyris, 21 psl.).

Rekomendacijos

Įstaigoms, kuriose atlikome audito procedūras, teikėme 37 rekomendacijas dėl apskaitos klaidų taisymo, ataskaitų duomenų tikslinimo, sprendimų dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo užtikrinimo priėmimo žodžiu ir raštais. Įstaigos 13 rekomendacijų arba 35,1 proc. įgyvendino audito metu. Su visų audituotų subjektų vadovais, apskaitos ir kitais atsakingais darbuotojais aptarėme audito procedūrų rezultatus, įstaigos pateikė rekomendacijų įgyvendinimo planus – numatomas priemones rekomendacijoms vykdyti ir jų vykdymo terminus. Rekomendacijos ir jų įgyvendinimo terminai pateikti ataskaitos dalyje Rekomendacijų įgyvendinimo planas (30-32 psl.).

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu⁴, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu⁵ ir Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos planu⁶ atliktas 2024 metų Biržų rajono savivaldybės ataskaitų rinkinių duomenų bei savivaldybės lėšų ir turto naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo 2024 metais pasirinktose srityse auditas.

Audituojamas subjektas – Biržų rajono savivaldybė (Savivaldybės grupė, kurią sudaro savivaldybės administracija ir savivaldybės kontroliuojami subjektai, kurių biudžeto ir finansinių ataskaitų duomenys konsoliduojasi rengiant 2024 metų savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį).

Savivaldybės merui suteikti įgaliojimai⁷ administruoti Savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoti Savivaldybės biudžeto vykdymą, administruoti Savivaldybės turtą, teikti Savivaldybės tarybai Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį. Savivaldybės administracija yra kontroliuojantysis viešojo sektoriaus subjektas⁸, koordinuojantis visų Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų metinių ataskaitų rinkinių parengimo ir pateikimo Savivaldybės administracijai procesą bei atsakingas už Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio parengimą⁹. Savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už įstaigai skirtų biudžeto asignavimų valdymą, Savivaldybės administracijos darbo organizavimą¹⁰; teisingos, tikslios, išsamios informacijos apie ūkines operacijas ir kitos informacijos, reikalingos ataskaitų rinkiniams parengti, teikimą laiku už ataskaitų parengimą atsakingam asmeniui, ataskaitų rinkinių pateikimą atitinkamoms įstaigoms ir institucijoms, ataskaitų rinkinių paskelbimą¹¹.

Savivaldybės 2024 metų ataskaitų rinkinys (1 pav.) apima Savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – MFAR), Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį (toliau – MBVAR) bei Savivaldybės veiklos ataskaitą. Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS) sąrašas pateiktas 4 priede.

⁴ Vietos savivaldos įstatymas, 67 str. 1 d. 2 p.

⁵ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo, 2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 1 d ir 3 d.

⁶ Patvirtintu Biržų rajono savivaldybės kontrolieriaus 2023 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. K2-5 (su vėlesniais pakeitimais).

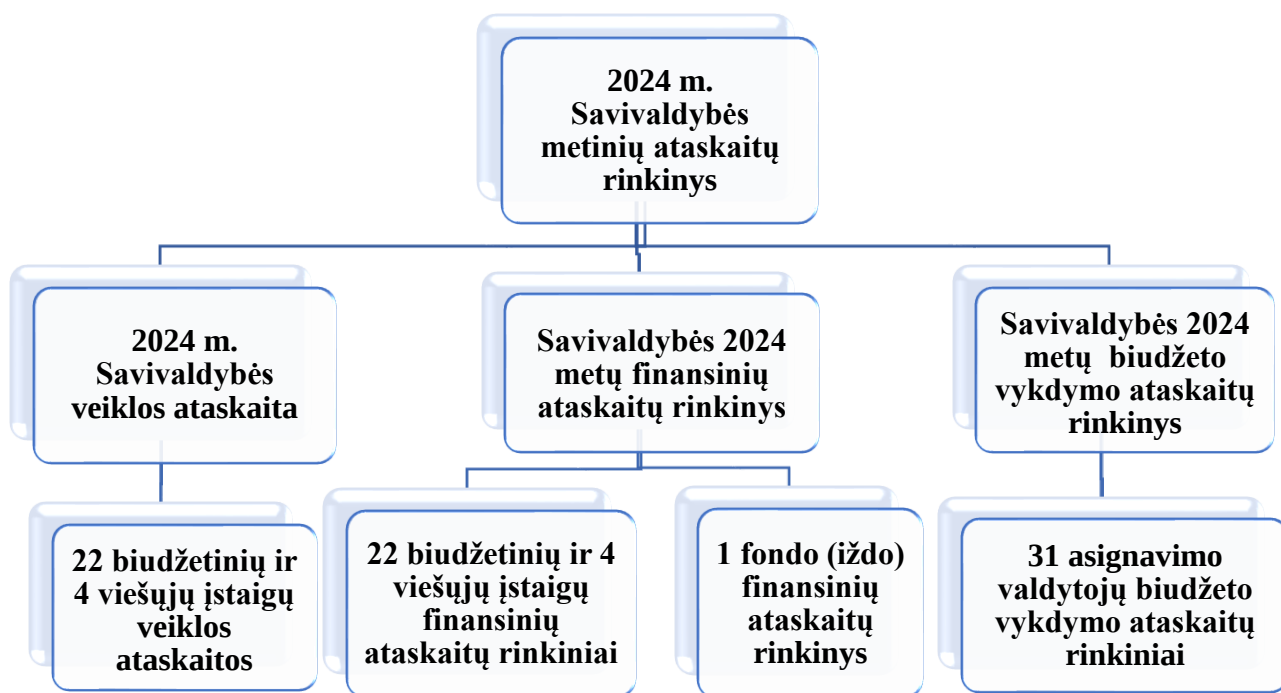
⁷ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 27 str. 2 d. 1, 3 p.

⁸ Viešojo sektoriaus subjektas, kuriam pavaldūs ar atskaitingi kiti viešojo sektoriaus subjektai arba kuris daro kitiems viešojo arba privataus sektoriaus subjektams lemiamą poveikį (Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2 str. 7 d.).

⁹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 14 str. 2 d.; 17 str. 1 d.

¹⁰ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 34 str. 6 d. 1-2 p.

¹¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 20 str. 2 d.

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės administracijos duomenis
1 pav. 2024 m. Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinys

Pagal Vietos savivaldos įstatymą¹² ir Biudžeto sandaros įstatymą¹³ Savivaldybės ataskaitų rinkinį tvirtina taryba. Vadovaujantis 2024 metų Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų konsolidavimo schema¹⁴ į Savivaldybės metinį FAR įtrauktos 27 savivaldybės kontroliuojamų VSS ataskaitos (22 biudžetinių įstaigų, 4 viešųjų įstaigų, priskiriamų prie VSS bei administruojamojo išteklių fondo (išdo)). Į Savivaldybės MFAR įtrauktas ir finansinis turtas, kurį sudarė Savivaldybei priklausantis įmonių nuosavas kapitalas kartu su įmonėms skirtos valstybės arba savivaldybės dotacijos ilgalaikiam turtui įsigyti likučiu. Taip pat šiame ataskaitų rinkinyje yra įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis šių bendrovių nuosavas kapitalas: 1 savivaldybės įmonė, kurioje viešojo sektoriaus subjektas įgyvendina įmonės savininko teises ir pareigas, 5 kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės, 1 asocijuotasis subjektas ir 1 kitas subjektas.

Savivaldybės BVAR parengtas, remiantis į Savivaldybės biudžetą gautų pajamų ir Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų panaudotų asignavimų bei asignavimų valdytojų pateiktais 2024 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniais. Į 2024 metų BVAR įtraukti 31 biudžetinės įstaigos BVA duomenys. Savivaldybės biudžetas buvo vykdomas vadovaujantis 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu ir Savivaldybės tarybos sprendimais. Savivaldybės 2024 metų biudžetas patvirtintas Savivaldybės tarybos sprendimu¹⁵,

¹² Vietos savivaldos įstatymas, 15 str. 2 d. 12 p.

¹³ Biudžeto sandaros įstatymas, 31 str. 2 d.

¹⁴ Finansų ministro 2024-12-31 įsakymas Nr. 1K-414 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo įgyvendinimo rengiant valstybės 2024 metų ataskaitų rinkinį ir nacionalinį 2024 metų ataskaitų rinkinį“, 1.1. p.

¹⁵ Savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 2 d. sprendimu Nr. T-3 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2024 metų biudžeto patvirtinimo“.

tikslintas septynis kartus¹⁶. Savivaldybė 2024 metais vykdė penkias biudžeto programas. Savivaldybės turto savininko funkcijas įgyvendina Savivaldybės taryba.¹⁷

Audito metu nustatytų iškraipymų vertinimui naudojome kokybinį reikšmingumą tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimtiems sprendimams.

Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi Tarnybai pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

AUDITO REZULTATAI

Savivaldybės administracija, rengdama Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį, remiasi Savivaldybės viešojo sektoriaus grupės jai pateiktų metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų duomenimis. Todėl Savivaldybės metinių ataskaitų duomenų teisingumas priklauso ne tik nuo Savivaldybės administracijos tvarkomos apskaitos, bet ir nuo žemesnio konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS) parengtų ataskaitų rinkinių teisingumo. Teisingi finansinės apskaitos duomenys ir pagal juos parengtos finansinės ataskaitos privalo pateikti išsamią ir objektyvią informaciją jos vartotojams – vadovams, specialistams ir piliečiams.

1. SAVIVALDYBĖS 2024 METŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

Savivaldybės MFAR rengiamas konsolidavus žemesniojo lygio VSS finansines ataskaitas. Tarnyba, audituodama ankstesnių metų VSS finansines ataskaitas, kurios buvo konsoliduotos į VSAKIS, nustatė klaidų ir neatitikčių, turėjusių įtakos tų metų savivaldybės finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui. Reikšmingiausios klaidos buvo nustatytos Savivaldybės ilgalaikio turto ir įsipareigojimų apskaitos srityse. Rekomendacijos dėl nustatytų klaidų buvo pateiktos finansinio ir teisėtumo audito ataskaitose.¹⁸

1.1. Iš Nebaigtos statybos turto grupės neiškeltas turtas

Savivaldybės administracijos finansinės apskaitos 2024-12-31 duomenimis, nesivadovaujant 12-ojo VSAFAS nuostatomis, dalies baigtų statybos darbų vertės dėl skirtingų priežasčių neperkėlė iš Nebaigtos statybos sąskaitos į kitas atitinkamas ilgalaikio turto balansines sąskaitas, nenustatė eksploatuojamam turtui naudingo tarnavimo laiko, neskaičiavo nusidėvėjimo.

Pagal 12-ojo VSAFAS nuostatas nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai – visos projektavimo, statybos, konservavimo, montavimo ir kitos panašios išlaidos, padarytos, iki ilgalaikio materialiojo turto vienetas bus paruoštas naudoti, kaip yra numatęs viešojo sektoriaus subjektas, ir išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą, kurio apskaitai taikomas Standartas, iki šis ilgalaikis materialusis turtas bus gautas ir paruoštas naudoti. Pavyzdžiuose nurodyti turto vienetai yra baigti (statinio tinkamu naudotis pripažinimo aktas, baigtų statybos darbų aktas, deklaracija apie statybos užbaigimą ar kt.). Siekiant, kad nebaigtoje statyboje užregistruoti baigti darbai būtų laiku perkeliami į kitas ilgalaikio turto grupes, jiems būtų nustatomas naudingo tarnavimo laikas bei

¹⁶ 2024 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. T-70, 2024 m. gegužės 31 d. sprendimu Nr. T-155, 2024 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. T-167, 2024 m. rugpjūčio 30 d. sprendimu Nr. T-204, 2024 m. lapkričio 4 d. sprendimu Nr. T-242, 2024 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. T-267 ir 2024 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T-308.

¹⁷ Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 8 ir 12 str.

¹⁸ Audito ataskaitos paskelbtos Tarnybos interneto svetainėje: <https://www.birzai.lt/savivaldybe/kontroles-ir-audito-tarnyba/68>

skaičiuojamas nusidėvėjimas.

- Nustatyti 2 atvejai kai turtas 200,1 tūkst. Eur likutinės vertės vis dar užregistruotas Savivaldybės administracijos nebaigtos statybos turto grupėje balansinėje sąskaitoje Nr. 1210111 „Nebaigtos statybos įsigijimo savikaina“, kuris yra baigtas, surašyti statybos užbaigimo dokumentai, tačiau turtas į kitas turto grupes neiškeltas.

- Vandentiekio ir nuotekų tinklų įrengimas Rinkos, B. Dauguviečio, Pirties, Žemaitės ir A. Sabaliausko gatvėse, inv. Nr. 01920046, likutinė suma 193,1 tūkst. Eur, atsakingas asmuo nurodo statybos užbaigimo aktą/deklaraciją 2024-11-27, Nr. ACCR2-00-241113-10870.

- Vandentiekio ir nuotekų tinklų įrengimas Latvygalos, Malūno, Kluono, Ramiosios, J. Biliūno, Atgimimo, Jaunimo g., inv. Nr. 01920050, likutinė suma 7,0 tūkst. Eur, atsakingas asmuo nurodo statybos užbaigimo aktą/deklaraciją 2024-03-20, Nr. ACCR2-00-240312-02553.

- Nustatyti 2 atvejai, kai turtas 16,9 tūkst. Eur likutinės vertės vis dar užregistruotas Savivaldybės administracijos nebaigtos statybos turto grupėje balansinėje sąskaitoje Nr. 1210121 „Esminio pagerinimo darbų įsigijimo savikaina“, kuris baigtas, surašyti statybos užbaigimo dokumentai, tačiau turto vertė dėl esminio pagerinimo nepadidinta.

- Lietaus nuotakyno įrengimas Skratiškių g., inv. Nr. 01920010, likutinė suma 9,7 tūkst. Eur, atsakingas asmuo nurodo statybos užbaigimo aktą/deklaraciją 2020-11-17 Nr. SRV-528.

- Nuotekų tinklų įrengimas Kęstučio g. 39, inv. Nr. 01903095, likutinė suma 7,2 tūkst. Eur, atsakingas asmuo nurodo statybos užbaigimo aktus 2020-07-27 be Nr., 2020-09-23 Nr. 95.

- Nustatyti 2 atvejai, kai nebaigtos statybos turto grupėje užregistruoti 595,8 tūkst. Eur likutinės vertės turto vienetai, kurie užbaigti 2017–2021 m. ir atsakingi asmenys neturi objekto užbaigimo dokumentų.

- Kęstučio g. Šaligatvio (nuo Rotušės g iki Vabalninko g) rekonstrukcija, inv. Nr. 1900202, likutinė suma 510,9 tūkst. Eur, atsakingas asmuo nurodo, kad darbai užbaigti 2017 m.

- Legailių k. Legailių g. remontas, inv. Nr. 01903902, likutinė suma 84,9 tūkst. Eur, atsakingas asmuo nurodo, kad darbai užbaigti 2021 m.

Atkreipiamė dėmesį, kad Biržų rajono savivaldybės 2021 metų Biudžeto vykdymo ir turto naudojimo bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių audite¹⁹ Savivaldybės administracijai jau buvo pateikta rekomendacija „Kontroliuoti, kad būtų laiku parengti dokumentai rekonstravimo ir statybos darbų užbaigimui, užtikrinti, kad ilgalaikis turtas iš nebaigtos statybos būtų iškeltas laiku“. Savivaldybės administracija nurodė priemones ir veiksmus rekomendacijai įgyvendinti „Per 5 d. d. nuo gauto rangovo užbaigtų darbų perdavimo užsakovui akto pateikti Buhalterinės apskaitos skyriui“. Nustatyta, kad nepakankamai vykdomos Savivaldybės administracijos nusistatytos priemonės ir veiksmai rekomendacijai įgyvendinti.

Dėl šių priežasčių Savivaldybės konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje 2024-12-31 ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sumos padidintos eilutėse: A.II.9 „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ – 812,8 tūkst. Eur, D.I „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto“ – 515,4 tūkst. Eur, F.III „Sukauptas perviršis ar deficitas“ – 297,4 tūkst. Eur. Netikslios ir Savivaldybės veiklos rezultatų ataskaitoje – pagrindinės veiklos sąnaudos, nes darbai užbaigti arba nebevykdomi, turtui neskaiciuojamas nusidėvėjimas.

¹⁹ 2022 m. liepos 15 d. Biržų rajono savivaldybės 2021 metų Biudžeto vykdymo ir turto naudojimo bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių audito ataskaita Nr. K14-6.

1.2. Ne visas biologinis turtas įteisintas ir užregistruotas

Pagal finansinės būklės ataskaitą 2023 m. gruodžio 31 d. Biržų rajono savivaldybės biologinio turto vertė – 755,7 tūkst. Eur. 2024 m. NŽT perduodant valstybinę žemę, kartu perduoti ir želdiniai, kurių vertė 0,2 tūkst. Eur.

1. Tarybos sprendimu²⁰ 2021 m. patvirtintas Biržų rajono savivaldybės teritorijoje esančių parkų ir skverų sąrašas, pagal kurį Biržų rajone yra 32 parkai ir skverai, 2024 m. gruodžio 31 d. apskaitos duomenimis, finansinėje apskaitoje užregistruoti tik 7 parkai.

Dalis Savivaldybėje parkų ir skverų želdinių neįteisinti, finansinėje apskaitoje neapskaityti, o vykdoma želdynų ir želdinių inventorizacija ir apskaita neatitinka nustatytų Želdynų įstatymo²¹ nuostatų. Biržų rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2024 m. sąmatoje²² numatytų lėšų suma, skirta želdinių tvarkymui ir inventorizacijai, 2024 m. liko nepanaudota 53,3 tūkst. Eur.

Remdamiesi ankstesniais metais nustatytais ir neištaisytais neatitiktimis, negalime patvirtinti Biržų rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio 2024 m. gruodžio 31 d. Finansinės būklės ataskaitos B. dalies „Biologinis turtas“ likučio – 755,9 tūkst. Eur teisingumo, D. dalies „Finansavimo sumos“ eilutėje įtrauktos finansavimo iš valstybės biudžeto 0,2 tūkst. Eur, kitų šaltinių 747,4 tūkst. Eur sumos teisingumo ir į sukaupą perviršį ar deficitą F.III eilutėje įtrauktų 8,3 tūkst. Eur sumos teisingumo.

2. 2024 m. parduoti ir NŽT perduoti 3 sklypai,²³ kurių likutinė vertė – 50,0 tūkst. Eur (įsigijimo savikaina 37,6 tūkst. Eur, tikrosios vertės rezervas – 12,4 tūkst. Eur). NŽT ar Savivaldybės tarybai priėmus sprendimą parduoti žemę, Savivaldybės administracijos apskaitoje IMT „Žemė“ nepergrupuota į turtą, skirtą parduoti.

3. 12-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Ilgalais materialusis turtas“, patvirtinto LR finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174, 67 punkte nustatyta, kad Viešojo sektoriaus subjektas patikslina ilgalaikio materialiojo turto tikrąją vertę ne rečiau kaip kas 5 metus, išskyrus šiuos atvejus, kai turto tikroji vertė turi būti koreguojama per ataskaitinį laikotarpį:

1) viešojo sektoriaus subjektui gavus naujos informacijos, kuria vadovaujantis tikrosios vertės pasikeitimas yra reikšmingas;

2) atsiradus naujų aplinkybių (pavyzdžiui, atlikus ilgalaikio materialiojo turto esminio pagerinimo darbus, pasikeitus ilgalaikio materialiojo turto naudojimo paskirčiai, apimčiai ir pan.).

Biržų rajono savivaldybės administracijos ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašo, patvirtinto 2020-06-23 administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-493, 41 punkte nustatyta, kad žemės ir kultūros vertybių kitų vertybių apskaitai taikomas tikrosios vertės metodas. Tikroji vertė nustatoma kiekvienų metų gruodžio 31 d., nesudarant komisijos, o remiantis Registrų centro duomenimis – vidutine rinkos kaina. Jei nėra duomenų jų rinkos vertei nustatyti žemės ir kultūros vertybių tikroji vertė prilyginama įsigijimo savikainai.

²⁰ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 1 d. sprendimas Nr. T-258 „Dėl Biržų rajono savivaldybės teritorijoje esančių parkų ir skverų sąrašo patvirtinimo“.

²¹ Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 5 str. 2 d. 2 p.

²² Biržų rajono savivaldybės tarybos 2024-03-01 sprendimas Nr. T-38 „Dėl Biržų rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2024 m. sąmatos patvirtinimo“.

²³ Dėl parduoto Biržų rajono savivaldybės turto (valstybinės žemės sklypų (jų dalių)) perdavimo į nacionalinės žemės tarnybos prie aplinkos ministerijos: 2024 m. gruodžio 23 d. aktas Nr. E42-12-(10.2.3E) ir 2024 m. gruodžio 31 d. Nr. E42-13-(10.2.9E).

1.3. Vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaita tvarkoma, bet vis dar yra netikslumų

1. Savivaldybės keliai ir gatvės yra registruojami Ilgalaikio materialaus Infrastruktūros statinių turto grupėje. Šios grupės likutinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 30 849,5 tūkst. Eur, iš jų vietinės reikšmės kelių ir gatvių, įregistruotų apskaitoje, – 10 745,6 tūkst. Eur. Atliekant auditus²⁴ ankstesniais metais, buvo nustatyta, kad Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaita nėra teisinga. Finansinės apskaitos duomenys neatitiko Biržų rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašų duomenų. Didelė dalis gatvių ir kelių 2024 m. į apskaitą buvo įtraukta, tačiau apskaitos duomenys vis dar nesutampa su Biržų rajono savivaldybės tarybos patvirtintu kelių ir gatvių sąrašu²⁵ ir vietinės reikšmės viešųjų kelių sąrašu.²⁶

2. Pagal Biržų rajono savivaldybės kaimiškų vietovių vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių), nesutampančių su numerius turinčiais vietinės reikšmės viešaisiais keliais, sąrašą į Savivaldybės administracijos finansinę apskaitą neįtraukta 11 gatvių (1 lentelė).

1 lentelė

Eil. Nr.	Seniūnija	Gatvių skaičius, patvirtintas 2021-12-27 Tarybos sprendimu Nr. T-310	Įtraukta gatvių į apskaitą 2024-12-31
1.	Nemunėlio Radviliškio	28	28
2.	Pabiržės	32	32
3.	Pačeriaukštės	28	28
4.	Papilio	34	34
5.	Parovėjos	35	35
6.	Širvėnos	79	69
7.	Vabalninko	43	42
Iš viso		279	268

Biržų rajono savivaldybės kaimiškųjų vietovių vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąraše nurodytos 279 gatvės.

Savivaldybės administracijoje į finansinę apskaitą neįtrauktos kaimiškų vietovių gatvės:

- Širvėnos seniūnijoje dešimt gatvių (Perkūno, P. Kalpoko, Rožių, Rožių, Tiekimo, Veterinarijos, Jokūbiškių gatvės; Kratiškių k. Lauko g.; Ožkiniškio k. Agluonos g.; Varniūnų k. Biržų g.); Vabalninko seniūnijoje viena gatvė (Strazdžių k. Strazdžių g.).

3. Pagal Biržų rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ruožų duomenis pagal seniūnijas, Savivaldybėje yra 400 kelių, kurių, 2024-12-31 duomenimis, į apskaitą neįtraukti 29 keliai (2 lentelė).

2 lentelė

²⁴ Kontrolės ir audito tarnybos ataskaitos: 2023-15-15 Nr. K14-3, 2022-07-13 Nr. K14-4, 2021-07-14 Nr. K14-4, 2020-07-15 Nr. K4-2, 2019-07-15 Nr. K14-10, 2018-07-16 Nr. K14-7.

²⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 27 d. sprendimas Nr. T-310 „Dėl Biržų rajono savivaldybės vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) sąrašų patvirtinimo“.

²⁶ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T-238 „Dėl Biržų rajono savivaldybės vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemos keitimo patvirtinimo“.

Eil. Nr.	Seniūnija	Kelių skaičius, patvirtintas 2018-11-29 Tarybos sprendimu Nr. T-238	Įtraukta kelių į apskaitą 2024-12-31
1.	Nemunėlio Radviliškio	46	42
2.	Pabiržės	42	41
3.	Pačeriaukštės	33	33
4.	Papilio	43	42
5.	Parovėjos	93	76
6.	Širvėnos	85	80
7.	Vabalninko	58	57
Iš viso		400	371

Savivaldybės administracijoje į finansinę apskaitą neįtraukti keliai:

- Nemunėlio Radviliškio sen.: Nr-003, Į Kuldūnų II kapines; Nr-008A, Iki J. Bielinio ažuolo; Nr-029, Į Šilėlių; Nr-044 Į Šleideriškių kapines.
- Pabiržės sen.: Pb-012, Likėnai-Šeškinė.
- Papilio sen.: Pp-036, Kelias į Dukurnių kapines.
- Parovėjos sen.: Per-013, Latvelių kapinės; Pr-026, Juodžionių – Pievų g.; Pr-027, Raginsko; Pr-034, Kuginių kapinės; Pr-039, Puogeliškių kapinės; Pr-042, Gražiškių kapinės; Pr-043, Simanių kapinės, Pr-051, Marmakiškio kapinės; Pr-058, Ūk. Rinkevičiaus kelias; Pr-070, Trimako kelias; Pr-071, Pelaniaus; Pr-072, Lauko aklg. Skeberdžio kelias; Pr-076, Baltušio kelias; Pr-078, Vilemo kelias; Pr-079, D. Smilgio kelias; Pr-087, Užsilių kapinės; Pr-089, Mikalava – Apaščia.
- Širvėnos sen.: Šr-003, Įvažiavimas į Kirkilų apžvalgos bokštą; Šr-018, Kelias į Biržų k. atliekų surinkimo aikštelę; Šr-044, Kelias į Zizonių kapines; Šr-055, Kelias į Mikeliškių kapines; Šr-068, Kelias į Iškonių kapines.
- Vabalninko sen.: V-050, Anciškiai – Lebeniškiei – Beržynė.

Vadovaujantis Finansinės apskaitos įstatymu²⁷, savivaldybių turto, kurio erdviniai duomenys yra Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje, apskaitos registrų duomenys nuo 2025-01-01 turi būti susieti su šios informacinės sistemos erdviniais duomenimis, todėl svarbu, kad apskaitoje iki numatyto termino būtų užregistruoti visi keliai/gatvės. Savivaldybės administracija nevisiškai įgyvendino šį Finansinės apskaitos įstatymo reikalavimą.

Savivaldybės administracijos kelių (gatvių) apskaitoje ir ataskaitose nustatytos neatitiktys, daro įtaką ir Savivaldybės metinio FAR likučiams, todėl negalime patvirtinti Savivaldybės FBA ataskaitinio laikotarpio pabaigoje eilutėse „Infrastruktūros statiniai“ parodytų vietinės reikšmės kelių (gatvių) – 10 745,6 tūkst. Eur, „Finansavimo sumų iš valstybės biudžeto“ – 5 233,7 tūkst. Eur, „Finansavimo sumų iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų“ – 3 948,9 tūkst. Eur, „Finansavimo sumų iš kitų šaltinių“ – 14,6 tūkst. Eur bei „Sukauptas perviršis ar deficitas“ – 15 48,4 tūkst. Eur likučių tikrumo ir teisingumo.

²⁷ LR finansinės apskaitos įstatymas, 2021-11-23 Nr. XIV-680, 17 str. 1 d.

1.4. Netikslī ilgalaikio turto apskaita

12-ojo VSAFAS 86 punkte²⁸ numatyta, kad ilgalaikio materialiojo turto vienetai, neatitinkantys Standarte nustatytų ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijų, pergrupuojami arba nurašomi laikantis Standarto ir kitų VSAFAS reikalavimų, o informacija apie tai pateikiama aiškinamajame rašte, išskyrus atvejus, jei dėl to būtų patirtos didelės laiko ir pinigų sąnaudos, o pergrupavimų bendra suma finansinės būklės ar veiklos rezultatų straipsniams būtų nereikšminga. Informacija apie tokius atvejus ir apskaičiuotų pataisymų, kuriuos reikėtų atlikti pergrupuojant turtą, suma pateikiama aiškinamajame rašte. Finansų ministerija išaiškina, kad ilgalaikis materialus turtas, kuris nesiekia minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės, pergrupuojamas į atsargas (jei nėra atiduotas naudoti) arba nurašomas (jei yra atiduotas naudoti), o informacija apie tai pateikiama aiškinamajame rašte²⁹.

12-ojo VSAFAS 6.8.3 punkte nustatytas kriterijus, kad ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė už minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę (įsigijimo ar pasigaminimo savikainą), kuri iki 2024 m. buvo 500 Eur.

Patikrinus įstaigų ilgalaikio turto apyvartos suvestinių, turto išlaidavimo ir pajamavimo (žiniaraščių) dokumentus, nustatyti neatitikimai, kurie įstaigoms pateikti žodžiu ar raštu.

Patikrinus VSS ilgalaikio turto dokumentus, nustatytos neatitiktys 614 turto vienetams (6 priedas).

Dėl 12-ojo VSAFAS 86 punkto neteisingo nuostatų taikymo rengiant 2024 m. finansines ataskaitas, negalime patvirtinti, kad Finansinės būklės ataskaitos 2024 m. gruodžio 31 d. sumos yra tikros ir teisingos Finansinės būklės ataskaitos eilutėje „Ilgalaikis materialusis turtas“ sumai 47,4 Eur, „Finansavimo sumos“ iš valstybės biudžeto – 7,5 Eur; iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų – 7,4 Eur; iš kitų šaltinių – 0,3 Eur, „Grynasis turtas“ eilutėse sukauptas perviršis ar deficitas – 32,2 Eur. Atitinkamai Veiklos rezultatų ataskaitos eilutėse „Finansavimo pajamos“ ir „Pagrindinės veiklos sąnaudos“.

1.5. Netikslī melioracijos statinių vienetų apskaita

Biržų rajono savivaldybė patikėjimo teise valdo ir naudoja melioracijos statinius³⁰.

Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos pirminius duomenis formuoja ir saugo institucijos, patikėjimo teise valdančios ir naudojančios valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius – savivaldybės³¹. VĮ Žemės ūkio duomenų centras vykdo melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos tvarkytojo bei centrinio melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos duomenų banko funkcijas, atsako už duomenų tikslumą bei patikimumą. VĮ Žemės ūkio duomenų centras teikia duomenis valstybės valdžios ir valdymo institucijoms jų tiesioginėms funkcijoms atlikti, valstybės registrams, savivaldybėms.

Savivaldybės administracijos apskaitoje turtui „Kiti statiniai“, skaičiuojant nusidėvėjimą, kuris pateikiamas VĮ Žemės ūkio duomenų centro, visiems melioracijos statiniams, nusidėvėjimas proporcingai mažinamas valstybės ar savivaldybės investuotų lėšų nusidėvėjimo suma. Tokia melioracijos statinių apskaita nevisiškai parodo tikrą turto vienetų likutinę vertę.

²⁸ Lietuvos respublikos finansų ministro 2024 m. spalio 22 d. įsakymas Nr. 1K-338 „Dėl finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ pakeitimo.

²⁹ https://finmin.lrv.lt/public/canonical/1723548531/23378/D%C4%97l%20minimalios%20IMT%20vert%C4%97s_2.pdf

³⁰ Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymas 1993 m. gruodžio 9 d. Nr. I-323, 7 str. 3 d.

³¹ Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos taisyklų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-243, 5 punktas.

Savivaldybė 2024 m. gruodžio 31 d. turėjo 51 tiltą, 1 sausinimo siurblinę, 1 drėkinimo siurblinę ir 1 tvenkinį hidrotechnikos statinį Savivaldybės administracijos finansinėje apskaitoje užregistruoti 53 tiltai:

1. Tiltai (melioracijos statiniai), inventorinis Nr. 01302255. Į šią apskaitos kortelę įtrauktas 51 tiltas;

2. Vabalninko sen. Zaprūtiškio melioracijos įrenginiai, inventorinis Nr. 01903909. Šio turto apskaitos kortelėje nurodyta, kad ją sudaro 2 tiltai ir 22,836 km griovių. Tai neatitiko Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos taisyklių 2 punkte nurodytų reikalavimų, kad melioracijos statinių apskaita tvarkoma pagal kadastro vietas, jose išskiriant vienetais tiltus, siurbines, tvenkinių hidrotechnikos statinius.

Atliekant audito procedūras ir patikrinus Savivaldybės administracijos pateiktą informaciją apie naudojamą ilgalaikį turtą veikloje „Kiti statiniai“ atrinktus atvejus, aukščiau išvardytos nustatytos neatitikties, jau 2023 m. KFAR³² ataskaitoje buvo pateiktos. Savivaldybės administracijai buvo pateikta rekomendacija „Savivaldybės administracijos melioracijos statinių apskaitą tvarkyti laikantis Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos taisyklių nuostatomis. Visiems melioracijos statiniams nusidėvėjimą skaičiuoti taip, kad parodytų teisingą ir tikrą turto vienetų likutinę vertę“, kurios įgyvendinimo terminas pratęstas.

2. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

Audito metu įvertinus 2024 m. gruodžio 31 d. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis apie Savivaldybės biudžeto pajamas ir išlaidas neatitikčių, kurios darytų įtaką metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui, nenustatyta.

3. SAVIVALDYBĖS VEIKLOS ATASKAITOS VERTINIMAS

Savivaldybės veiklos ataskaitoje pateiktos informacijos vertinimą atlikome vadovaudamiesi 2720-ojo TAAIS „Auditoriaus atsakomybė, susijusi su kita informacija“ reikalavimais ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 16 str. 4 d. reikalavimais. Atlikdami metinių ataskaitų rinkinio auditą perskaitėme informaciją, pateiktą šioje ataskaitoje ir įvertinome, kad joje pateikti finansiniai duomenys nėra nesuderinti su Savivaldybės metinėmis finansinėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitomis arba kitaip reikšmingai iškraipyti.

4. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO VERTINIMAS

4.1. Savivaldybės biudžeto valdymas

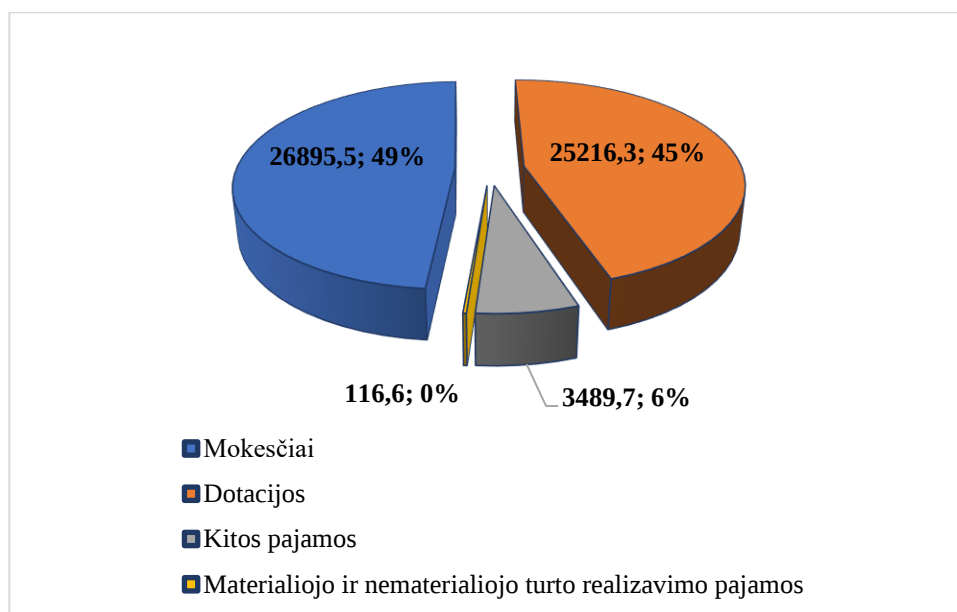
4.1.1. Savivaldybės biudžeto suplanuotų pajamų gauta daugiau

Savivaldybės taryba, vadovaudamasi Vietos savivaldos, Biudžeto sandaros ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymais 2024 m. vasario 2 d. sprendimu Nr. T-3 patvirtino Biržų rajono savivaldybės 2024 metų biudžetą – 48 470,9 tūkst. Eur pajamų, 2 283,5 tūkst. Eur metų pradžios lėšų likutį. Biržų rajono savivaldybės biudžetas patvirtintas laiku, kaip numatyta Biudžeto sandaros įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje, tai yra per 2 mėnesius nuo 2024 m. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo priėmimo. Savivaldybės tarybos sprendimais 2024 metų Savivaldybės biudžeto pajamų ir

³² 2024 m. gegužės 15 d. Nr. K14-3, 2023 metų Biržų rajono savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto, ir turto naudojimo finansinis auditas.

išlaidų planas tikslintas septyniuose Savivaldybės tarybos posėdžiuose, pajamos padidintos 6 395,8 tūkst. Eur ir sudarė 54 866,7 tūkst. Eur. Tai atitinka Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2024 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje patikslinto biudžeto pajamų plano duomenis.

Pajamų audito apimties apribojimai, nustatyti teisės aktų: dauguma patvirtintų Savivaldybės biudžeto pajamų surenkama per Valstybinę mokesčių inspekciją, kuri nepriklauso Savivaldybės kontroliuojamiems subjektams, todėl vadovavomės tik suvestiniais duomenimis. Didžiausią 2024 m. Savivaldybės biudžeto gautų pajamų dalį sudarė mokesčiai 49 proc., dotacijos sudarė 45 proc., kitos pajamos – 6 proc., materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos – 0 proc. (2 pav.).

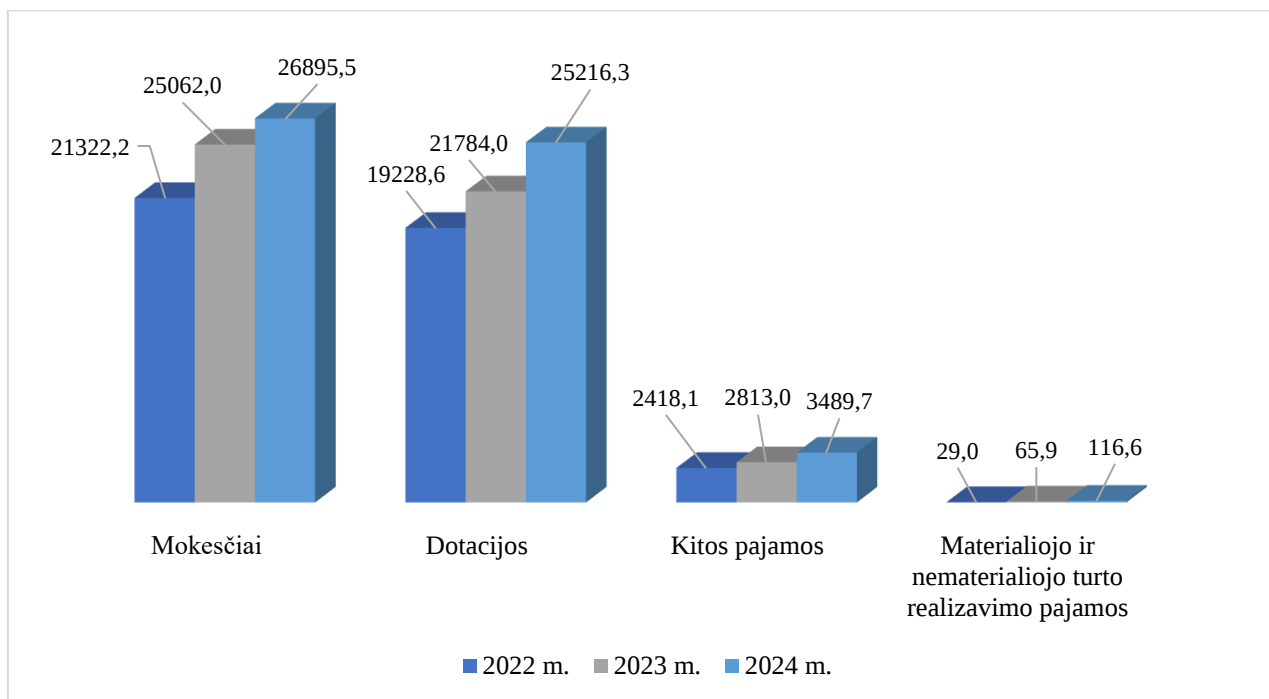
Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės 2024 metų biudžeto vykdymo ataskaitos rinkinio duomenis

2 pav. Savivaldybės 2024 metais gautų pajamų struktūra, tūkst. Eur.

Savivaldybės biudžeto pajamų duomenys tinkamai priskirti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ekonominei klasifikacijai ir teisingomis sumomis įtraukti į Savivaldybės administracijos Biudžeto skyriaus parengtą Savivaldybės biudžeto pajamų plano įvykdymo 2024-12-31 ataskaitą.

Per 2024 m. gauta 55 718,1 tūkst. Eur pajamų, pajamų planas įvykdytas 101,6 proc. arba faktiškai gauta 851,3 tūkst. Eur daugiau pajamų (mokesčių perviršis – 5,1 proc., dotacijų gauta mažiau 2,8 proc., kitų pajamų perviršis – 4,7 proc., materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų – gauta beveik 12 kartų daugiau nei planuota (planuota 10,0 tūkst. Eur, gauta – 116,6 tūkst. Eur)).

Per trejus pastaruosius metus mokesčių, dotacijų, kitų pajamų įplaukos nuosekliai didėjo. Bendra 2024 metais į savivaldybės biudžetą gautų pajamų suma yra 5 993,2 tūkst. Eur arba 12,1 proc. didesnė, lyginant su 2023 metais (3 pav.).

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės 2022-2024 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis

3 pav. Savivaldybės biudžeto pajamų vykdymo dinamika 2022-2024 metais, tūkst. Eur.

Savivaldybės biudžeto pajamos yra mažinamos suteiktų lengvatų suma. 2024 metais Savivaldybės tarybos sprendimais juridiniams ir fiziniams asmenims buvo suteikta lengvatų už 78,9 tūkst. Eur. Suteiktos nekilnojamojo turto mokesčio³³, žemės mokesčio³⁴ ir valstybinės žemės nuomos mokesčio.³⁵

Pagal 2024 m. Finansinių rodiklių įstatymo³⁶ 3 str. 4 p. nuostatas, atskiroms ministerijoms buvo grąžinta 294,6 tūkst. Eur dotacijų.

4.1.2. Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimas

Savivaldybės 2024 metų biudžeto patikslintas asignavimų planas sudarė 58 786,6 tūkst. Eur išlaidų (iš jų: 1 081,5 tūkst. Eur – paskoloms grąžinti), faktinės išlaidos – 57 350,0 tūkst. Eur. Į faktines (įvykdymo) biudžeto išlaidas yra įskaitytas Savivaldybės 2023 metų nepanaudotų biudžeto lėšų likutis – 2 283,5 tūkst. Eur. 2024 metais liko nepanaudota 2 287,9 tūkst. Eur.

Biudžeto asignavimų valdytojai informaciją apie panaudotus Savivaldybės biudžeto asignavimus pateikė finansų ministro nustatyta tvarka³⁷.

³³ Pagal Biržų rajono savivaldybės tarybos 2013 m. gruodžio 2 d. sprendimą Nr. T-299 „Dėl mokesčių lengvatų“.

³⁴ Pagal Biržų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 31 d. sprendimą Nr. T-145 „Dėl žemės mokesčio lengvatų nustatymo“.

³⁵ Pagal Biržų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 31 d. sprendimą Nr. T-147 „Dėl valstybinės žemės nuomos mokesčio lengvatų“; 2024 m. lapkričio 29 d. sprendimą Nr. T-284 „Dėl 2024 m. valstybinės žemės nuomos mokesčio lengvatų Biržų aeroklubui“.

³⁶ LR 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2023 m. gruodžio 5 d. Nr. XIV-2297.

³⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Duomenys apie 2024 metais planuotus ir panaudotus biudžeto asignavimus pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją pateikti 3 lentelėje.

Savivaldybės biudžeto išlaidos pagal ekonominę klasifikaciją, tūkst. Eur

3 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Patvirtinta 2024 m.	Įvykdyta 2024 m.	Įvykdymo proc.	Įvykdymo struktūra proc.	Įvykdyta 2023 m.	Pokytis (4-7)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	26424,7	26273,1	99,4	45,8	22717,0	3556,1
2.	Prekių ir paslaugų išlaidos	8975,0	8573,2	95,5	14,9	8534,7	38,5
3.	Palūkanos	220,6	216,8	98,3	0,4	165,0	51,8
4.	Subsidijos	654,8	654,8	100,0	1,1	572,0	82,8
5.	Socialinės išmokos (pašalpos)	7044,7	6765,9	96,0	11,8	7585,6	-819,7
6.	Kitos išlaidos	2800,8	2243,8	80,1	3,9	2574,8	-331,0
7.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	11584,5	11540,9	99,6	20,1	7855,2	3685,7
8.	Finansinių įsipareigojimų vykdymo išlaidos (grąžintos paskolos)	1081,5	1081,5	100,0	1,9	841,0	240,5
Iš viso išlaidų		58786,6	57350,0	97,6	100,0	50845,3	6504,7

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės biudžeto išlaidų vykdymo 2024 m. gruodžio 31 d. ataskaitos duomenis

2024 m. savivaldybės biudžeto asignavimai didėjo. 2024 metais panaudota 6 504,7 tūkst. Eur asignavimų daugiau, nei 2023 metais. Didžiausia asignavimų dalis skirta darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui – 45,8 proc. Palyginus su 2023 metais, 2024 m. žymiai išaugo išlaidos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui – 3 556,1 tūkst. Eur bei materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos 3 685,7 tūkst. Eur. Socialinės išmokos (pašalpos) sumažėjo 819,7 tūkst. Eur.

2024 m. biudžete patvirtintos 5 programos, kurias iki metų pabaigos vykdė 31 asignavimų valdytojas.

Informacija apie patikslinto 2024 m. asignavimų plano vykdymą pagal programas

4 lentelė

Programos Nr.	Programos pavadinimas	Patikslintas planas, tūkst. Eur	Vykdymas, tūkst. Eur	Struktūra proc.	Nukrypimas nuo plano, tūkst. Eur	Plano įvykdymo proc.
1	Ekonomikos ir žemės ūkio plėtros programa	1893,3	1893,3	3,3	0,0	100,0
2	Ugdymo paslaugų užtikrinimo, turizmo, kultūros bei sporto veiklos aktyvinimo programa	28057,6	27487,0	47,9	-570,7	98,0
3	Socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros bei jaunimo ir bendruomenių reikalų programa	13323,4	12928,7	22,5	-394,7	97,0
4	Aplinkos apsaugos ir infrastruktūros vystymo programa	8980,5	8740,3	15,2	-240,2	97,3
5	Savivaldybės valdymo programa	6531,8	6300,9	11,0	-230,9	96,5
Iš viso		58 786,6	57 350,0	100,0	-1 436,5	97,6

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės administracijos biudžeto duomenis

Didžioji Savivaldybės biudžeto asignavimų dalis skiriama Ugdymo paslaugų užtikrinimo, turizmo, kultūros bei sporto veiklos aktyvinimo programai – 47,9 proc. visų asignavimų (4 lentelė).

4.1.3. Savivaldybės įsiskolinimas metų pabaigoje padidėjo

2024 m. pabaigoje Savivaldybės mokėtinos sumos sudarė 6 952,7 tūkst. Eur. Savivaldybės taryba įpareigojo³⁸ Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojus užtikrinti, kad 2025 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos) būtų nedidesnis už 2024 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas).

20 asignavimų valdytojų nesilaikė Savivaldybės tarybos nustatyto reikalavimo, Savivaldybės įsiskolinimas 2025 m. sausio 1 d. padidėjo 614,0 tūkst. Eur (5 priedas).

4.1.4. Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai ir skolinimosi limitai

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai, skaičiuojami į skolos limitą, 2024 metų pabaigoje buvo 6 641,8 tūkst. Eur, iš jų:

- ilgalaikės paskolos – 6 000,0 tūkst. Eur;
- paskolų įsipareigojimai pagal daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą – 641,8 tūkst. Eur.

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai 2024 metais išaugo 818,8 tūkst. Eur.

Savivaldybės garantijų, suteiktų dėl kontroliuojamų įmonių prisiimtų įsipareigojimų, likutis – 1 478,4 tūkst. Eur.

Vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniu įstatymu,³⁹ Savivaldybės skola pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolas, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis, negali viršyti 60 procentų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų tiems metams prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusių metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos.

Vyriausybė, įvertinusi valstybės finansines galimybes, gali siūlyti Seimui Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti savivaldybėms grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitą⁴⁰. Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitas savivaldybėms 2024 metams nenustatytas.

Prognozuojamos Biržų rajono savivaldybės biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio⁴¹ – 23 566,0 tūkst. Eur. Paskutinių pasibaigusių metų (2023 m.) Savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, suma – 4 719,7 tūkst. Eur. Rodiklis, pagal kurį skaičiuojamas Savivaldybės skolos limitas (toliau – Skolinimosi rodiklis), yra 28 285,7 tūkst. Eur. Tokiu būdu Savivaldybės 2024 metų skolos limitas, į kurį įskaitomi visi Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pasirašius paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus (60 procento Skolinimosi rodiklio), yra 16 971,4 tūkst. Eur.

³⁸ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 2 d. sprendimo Nr. T-3 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2024 metų biudžeto patvirtinimo“ 4.4. papunktis.

³⁹ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289, 4 str., 6 d.

⁴⁰ Ten pat, 4 str. 8 d.

⁴¹ Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo, 2023 m. gruodžio 5 d. Nr. XIV-2297, 5 priedas.

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 2 828,6 tūkst. Eur (10 procentų Skolinimosi rodiklio).

Savivaldybė 2024 metais skolinosi, neviršydama Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytų limitų. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Savivaldybės skolos limitas siekė 23,5 proc., garantijų – 5,2 proc. ir neviršijo teisės aktuose nustatytų 60 proc. ir 10 proc. limitų.

4.2. Savivaldybės lėšų ir turto valdymas, naudojimas ir disponavimas jais turi trūkumų

Vertindami Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais atitiktį ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, nustatėme atvejus, kai nesutvarkyti turto valdymo dokumentai, informacija apie turto valdymą neužregistruota privalomuose registruose, nustatant bei apskaičiuojant darbo užmokestį padarytos klaidos bei kt.

4.2.1. Skaičiuojant darbo užmokestį, nesilaikyta teisės aktų reikalavimų

1. Nustatyta, kad Savivaldybės administracijoje neteisingai buvo mokamas darbo užmokestis už darbuotojo komandiruočių laiką į darbdavio nurodytą darbo vietą ir atgal, po darbo dienos valandų, poilsio ar švenčių dieną, nesilaikyta Darbo kodekso 107 str. nuostatų reikalavimo, nes apskaičiuojant atlygį taikytas vidutinis darbo užmokestis.

2. 6 įstaigose (Biržų rajono savivaldybės administracija; Biržų turizmo ir verslo informacijos centras; Biržų r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla; Biržų r. savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka; VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras) neteisingai buvo skaičiuojamas atlygis, kai darbuotojo prašymu darbo poilsio ar švenčių dienomis laikas ar viršvalandinio darbo laikas buvo pridedamas prie kasmetinių atostogų laiko. Vadovaujantis Darbo kodekso 144 str. nuostatomis, atlygis už papildomą poilsio laiką turi būti skaičiuojamas taikant darbuotojo darbo užmokestį, tačiau buvo taikomas vidutinis darbuotojo darbo užmokestis.

3. Valstybės tarnybos įstatymo⁴² 19 str. 2 p. nustatyta, kad už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą, budėjimą valstybės tarnautojams mokama Darbo kodekso 144 straipsnio 1, 2, 3, 4 ir 5 dalyse nustatyta tvarka. Darbo kodekso⁴³ 144 str. nustatyta, kad Savivaldybės administracijoje valstybės tarnautojams apskaičiuojant už darbą poilsio dieną, už darbą naktį, už viršvalandinį darbą nesilaikoma teisės aktų nuostatų, nes skaičiuojant valstybės tarnautojams atlygį už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą į darbo užmokestį įtraukiama tik pareiginė alga ir priedas už tarnybos Lietuvos valstybei stažą.

4.2.2. Dar nesuformuoti visi žemės sklypai, esantys po keliais, parkų ir skverų želdynais

1. Pagal Vietos savivaldos įstatymą⁴⁴ savarankiškoji savivaldybių funkcija yra savivaldybės teritorijoje esančių želdynų, želdinių apsauga, tvarkymas ir kūrimas, inventorizacijos, apskaitos, atskirųjų želdynų žemės sklypų kadastrinių matavimų ir įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą organizavimas. 18-ai parkų ir skverų nėra suformuotų žemės sklypų, nesudarytos valstybinės žemės naudojimo sutartys ir jos neįregistruotos NTR.

⁴² Valstybės tarnybos įstatymas 1999 m. liepos 8 d. Nr. VIII-1316 (aktuali redakcija).

⁴³ Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas 2016 m. rugsėjo 14 d. Nr. XII-2603 (aktuali redakcija).

⁴⁴ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533, 6 str. 26 p.

2. Neatliktas žemės sklypų, kuriuos užima keliai ir gatvės, kadastriniai matavimai ir įregistravimas NTR.

Valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausantis registruotinas turtas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojamas viešuosiuose registruose⁴⁵. Nekilnojamojo turto registre turi būti registruojami Registro objektai: žemės sklypai, statiniai, butai daugiabučiuose namuose, patalpos, nuosavybės teisė, patikėjimo teisė ir kt.⁴⁶

4.2.3. Nesutvarkyti valstybinės žemės sklypų (jų dalių), reikalingų valdomų pastatų eksploatavimui, valdymo dokumentai

Savivaldybė turi spręsti valstybinės žemės po Savivaldybės NT objektais suformavimo ir įteisinimo klausimą, inicijuoti valstybinės žemės sklypų, kurių reikia Savivaldybės nekilnojamojo turto (pastatams, pastatų dalims) eksploatuoti, suformavimą ir ribų apibrėžimą. Vis dar nustatome atvejų, kada nėra sutvarkyti naudojamų valstybinės žemės sklypų ar jų dalių dokumentai, kuriuose yra Savivaldybės (socialiniai) būstai, pavyzdžiui:

-
- Biržai, Kęstučio 41, Pastatas - Gyvenamas namas, unikalus daikto numeris: 3692-5000-5011;
 - Biržai, Kęstučio 44, Pastatas - Gyvenamas namas, unikalus daikto numeris: 3694-0001-0017;
 - Biržai, Medelyno g. 24; Pastatas - Gyvenamasis namas, unikalus daikto numeris: 3697-5032-1016.
-

4.2.4. Vis dar neperduotas turtas turto naudotojams

1. Vis dar neperduotas turtas UAB „Biržų vandenys“ valdyti teisės aktų nustatyta tvarka. Savivaldybės administracija nėra perdavusi vandentiekio, nuotekų ir paviršinių nuotekų tinklų, kuriuos naudoja UAB „Biržų vandenys“. 2024 m. gruodžio 31 d. duomenimis šio turto likutinė vertė 2 534,1 tūkst. Eur, iš jų vandentiekio tinklai – 950,8 tūkst. Eur, nuotekų – 958,1 tūkst. Eur ir lietaus nuotekų tinklai – 625,2 tūkst. Eur.

2. Savivaldybės administracija su Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Kelių direkcija) 2019 m. balandžio 8 d. sudarė bendradarbiavimo sutartį Nr. S-220 dėl projekto įgyvendinimo, pagal kurį Savivaldybė atliko darbus:

-
- „Kelio Biržai-Pasvaliečiai-Saločiai nuo 0,535 km iki 0,570 km remontas“, vertė 14,4 tūkst. Eur.
 - „Kelio Biržai-Germaniškis nuo 0,971 km iki 1,005 km remontas“, vertė 4,3 tūkst. Eur.
 - „Kelio Biržai-Germaniškis nuo 1,367 km iki 1,395 km remontas“, vertė 6,2 tūkst. Eur.
-

Pagal minėtos bendradarbiavimo sutarties 20 p. nustatyta, kad užbaigus projektą, Kelių direkcija patikėjimo teise valdo projekto metu pagerintą ir (ar) naujai sukurtą turtą <...>. Minėtas turtas yra Savivaldybės administracijos apskaitoje (balansinė sąskaita 1210121) ir neperduotas Kelių direkcijai.

4.2.5. Dar liko neįregistruotų kelių ir gatvių

Ankstesnių metų Biržų rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių ataskaitose Kontrolės ir audito tarnyba pateikė pastebėjimą, kad ne visiems vietinės reikšmės keliams (gatvėms) atlikti kadastriniai matavimai ir ne visi keliai (gatvės) teisiškai įregistruoti. 2025-01-01 liko neįregistruota:

1. Biržų m. gatvės – 5,09 km;
2. Biržų r. kaimo gatvės – 9,69 km;
3. Biržų r. viešieji keliai – 0,32 km.

⁴⁵ Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 16 str. 4 d.

⁴⁶ Nekilnojamojo turto registro įstatymo 5 str.

5. PAŽANGA ĮGYVENDINANT TEIKTAS REKOMENDACIJAS

Apie audito metu nustatytas kitas klaidas, neatitiktis, teisės aktų pažeidimus Savivaldybės administracijos direktorius, konsoliduojamųjų subjektų vadovai buvo informuoti Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos raštais, žodžiu, elektroniniu paštu, kuriuose mes taip pat pateikėme rekomendacijas nustatytiems trūkumams šalinti ir apskaitos kontrolei gerinti (žr. ataskaitos 3 priedas). 13 rekomendacijų įgyvendinta audito metu.

Savivaldybės administracija, vykdydama audito metu pateiktas rekomendacijas, pasiekė pažangą:

1. Ištaisė audito metu nustatytą finansinėje apskaitoje neteisingai apskaitytą Tikrosios vertės rezervą ir Gautas finansavimo sumas iš VB dėl žemės vertės sumažėjimo⁴⁷ balansinėse eilutėse D3210005 „Kitas Tikrosios vertės rezervas (pokytis žemės vertės)“ 3 587,5 tūkst. Eur ir K4241121 „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (gautos) NEMOKAMAI GAUTAS TURTAS“ 3 587,5 tūkst. Eur.

2. Stebima pažanga vykdomą rekomendaciją dėl biologinio turto apskaitos. Pagal 2024-09-12 sutartį Nr. SRV-371 atliekamos Biržų mieste (valstybinėje žemėje) augančių želdynų ir želdinių inventorizacijos atlikimo, erdvinių duomenų sukūrimo paslaugos. Paslaugos turi būti suteikiamos per 12 mėnesius nuo sutarties pasirašymo dienos.

3. Vykdydama ankstesnių auditų metu pateiktas rekomendacijas, 2024 m. Infrastruktūros statinių įsigijimo savikainos sąskaitoje užregistravo 316 vnt. 7 719,4 tūkst. Eur įsigijimo vertės kelius (gatves) pagal parengtas kadastrinių matavimų bylas, 2024 m. NTR įregistruoti 398 keliai ir gatvės.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

Vyriausioji patarėja

Stasė Čeponienė

⁴⁷ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2025 m. balandžio 2 d. raštas SN-634 „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“.

Santrumpos ir sąvokos

DK – Didžioji knyga.

GTPA – Grynojo turto pokyčių ataskaita.

FBA – Finansinės būklės ataskaita.

IMT – Ilgalaikis materialusis turtas.

MFAR – Metinis finansinių ataskaitų rinkinys.

MBVAR – Metinis biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys.

NT – nekilnojamas turtas.

NTR – nekilnojamojo turto registras.

NŽT – Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

Savivaldybės administracija – Biržų rajono savivaldybės administracija.

TAS – Tarptautinės buhalterių federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai.

TAAIS – Tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai.

VB – Valstybės biudžetas.

VRA – Veiklos rezultatų ataskaita.

VSS – Viešojo sektoriaus subjektas.

VSAKIS – Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema.

VSAFAS – Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito tikslas:

- įvertinti Biržų rajono savivaldybės 2024 metų ataskaitų rinkinio duomenis ir pareikšti nepriklausomą auditoriaus nuomonę;
- įvertinti Biržų rajono savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo atitiktį teisės aktų reikalavimams pasirinktose srityse.

Audituotas 2024 metų Biržų rajono savivaldybės ataskaitų rinkinys:

- 2024 metų finansinių ataskaitų rinkinys:
 - 1) finansinės būklės ataskaita;
 - 2) veiklos rezultatų ataskaita;
 - 3) pinigų srautų ataskaita;
 - 4) grynojo turto pokyčių ataskaita;
 - 5) finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.
 - 2024 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys:
 - 1) savivaldybės biudžeto pajamų vykdymo ataskaita;
 - 2) savivaldybės biudžeto išlaidų vykdymo ataskaita;
 - 3) savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas.
- Taip pat vertinome Skolinių įsipareigojimų 2024 m. gruodžio 31 d. ataskaitą ir Mokėtinų sumų 2024 m. gruodžio 31 d. ataskaitą.
- Savivaldybės veiklos ataskaita.

Pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos:

2024 metų finansinių ataskaitų rinkinyje pateikta 27 VSS sukonsoliduoti duomenys apie finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus. Iš jų: 22 kontroliuojamos biudžetinės įstaigos, 1 administruojamas išteklų fondas, 4 kontroliuojamos viešosios įstaigos, priskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų;

Taip pat šiame ataskaitų rinkinyje yra įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis šių bendrovių nuosavas kapitalas:

- 1) 1 savivaldybės įmonė, kurioje viešojo sektoriaus subjektas įgyvendina įmonės savininko teises ir pareigas;
- 2) 5 kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės;
- 3) 1 asocijuotasis subjektas;
- 4) 1 kitas subjektas.

2024 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateikta 31 asignavimų valdytojo duomenys (detalus konsoliduojamų VSS sąrašas pateikiamas 4 priede).

Audito apimties apribojimai:

Audito apimties apribojimų nebuvo.

Auditas atliktas:

- pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁴⁸, kurie apima tarptautinius audito standartus (TAS)⁴⁹;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas reikšmingumas:

Reikšmingu dalyku savivaldybės metinio FAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 1 990,6 tūkst. Eur (pagal pasirinktą reikšmingumą). Taip pat kokybiškai reikšmingu gali būti laikomas iškraipymas (nors suma mažesnė už reikšmingumą), kuris yra svarbus informacijos vartotojui dėl jo pobūdžio, aplinkybių ar konteksto, kuriems esant jis atsirado. Kokybiškai reikšmingu yra laikoma ir svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas.

Reikšmingu dalyku savivaldybės BVAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 975,0 tūkst. Eur. Kokybinis reikšmingumas naudotas nustatytų dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nepaisant to, kad yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams, sprendimams dėl jo pobūdžio, aplinkybių ar konteksto, kuriems esant ji atsirado.

Audito apimtis ir metodai

2024 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai: turto ir atitinkamai įsipareigojimų, finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto ir mažumos dalies – iš viso 107 634,0 tūkst. Eur ir 124 412,9 tūkst. Eur

2024 m. gautos pajamos ir patirtos sąnaudos/išlaidos:

Savivaldybės metinis FAR: pagrindinės veiklos pajamos – 69 281,3 tūkst. Eur; pagrindinės veiklos sąnaudos – 68 111,4 tūkst. Eur.

Savivaldybė gavo 55 718,1 tūkst. Eur pajamų ir patyrė 57 350,0 tūkst. Eur išlaidų.

Vertintos sritys ir atliktos procedūros dėl 2024 metų ataskaitų rinkinių duomenų

Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika:

- Ilgalaikio turto srityje nustatyta dėl rizika ūkinių operacijų ir įvykių, sąskaitų likučio ir finansinių ataskaitų patikimumo: infrastruktūros ir kitų statinių ir su tuo susijusiose finansavimo sumose dėl ankstesnių auditų metu nustatytų neatitikimų; teisingos nebaigtos statybos ir žemės apskaitos; ilgalaikio turto, neatitinkančio nustatytų ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijų, pergrupavimo ar nurašymo.
- Remdamiesi ankstesniais metais nustatytomis ir neištaisytomis neatitiktimis, išlieka rizika dėl teisingo Biologinio turto sąskaitos likučio.
- tikrosios vertės nustatymo;
- Sąnaudų/išlaidų srityje nustatyta rizika dėl darbo užmokesčio apskaičiavimo teisingumo biudžetinėse įstaigose.

Sritys, kuriose vertintas vidaus kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas):

Vidaus kontrolės testavimas nebuvo vykdomas.

Sritys ir subjektai, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalieji testai ir (ar) analitinės procedūros):

⁴⁸ 2000–2899-iejį TAAIS „Finansinio audito standartai“, prieiga per internetą:

<https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15649/>.

⁴⁹ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos auditorių rūmų (iki 2017-02-28) ir Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (nuo 2017-03-01) išversti į lietuvių kalbą, prieiga per internetą: <https://avnt.lrv.lt/lt/teisine-informacija/teises-aktai/auditas>.

Ilgalaikis materialusis turtas ir Finansavimo sumos/Rezervai (susijusi sritis);	
Nusidėvėjimo, amortizacijos sąnaudos ir Finansavimo pajamos (susijusi sritis);	
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo kasinės išlaidos:	
- Savivaldybės administracija (žemė, pastatai, infrastruktūros statiniai, kiti statiniai, mašinos ir įrenginiai, baldai, biuro įranga ir kitas ilgalaikis materialusis turtas, nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai);	
- Biržų krašto muziejus „Sėla“ (pastatai, mašinos ir įrenginiai, biuro įranga ir kitas ilgalaikis materialusis turtas, kultūros ir kitos vertybės);	
- Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla (pastatai);	
- Viešojo įstaiga Biržų ligoninė (pastatai, mašinos ir įrenginiai);	
- Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešojo biblioteka (baldai, biuro įranga ir kitas ilgalaikis materialusis turtas).	
Biologinis turtas	
- Savivaldybės administracija.	
Ilgalaikis finansinis turtas ir Nuosavybės metodo įtaka (susijusi sritis)	
- Savivaldybės administracija.	
Gautinos sumos už turto naudojimą, parduotas prekes, turtą, paslaugas	
- Savivaldybės administracija; VšĮ Biržų ligoninė.	
Sukauptos gautinos sumos ir Finansavimo sumos (susijusi sritis)	
- Savivaldybės administracija; Išdas.	
Pinigai ir pinigų ekvivalentai ir Finansavimo sumos (susijusi sritis)	
- Savivaldybės administracija; Biržų krašto muziejus „Sėla“; Viešojo įstaiga Biržų ligoninė; Išdas.	
Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	
- Savivaldybės administracija; Išdas.	
Ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis, Ilgalaikių paskolų grąžinimas (susijusi sritis)	
- Išdas.	
Sukauptos mokėtinos sumos	
- Savivaldybės administracija; Išdas.	
Rezervai	
- Savivaldybės administracija; Biržų krašto muziejus „Sėla“.	
Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos	
- Išdas.	
Pagrindinės veiklos kitos pajamos	
- Savivaldybės administracija, VšĮ Biržų ligoninė; VšĮ Biržų rajono savivaldybės poliklinika.	
Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos ir Finansavimo pajamos (susijusi sritis)	
Sukauptos mokėtinos sumos	
Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo kasinės išlaidos	
- Savivaldybės administracija; VšĮ Biržų ligoninė; Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla; Biržų „Atžalyno“ pagrindinė mokykla; Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla; Biržų „Saulės“ gimnazija; Biržų rajono Vabalninko Balio Sruogos gimnazija.	
Komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos ir Finansavimo pajamos (susijusi sritis)	
Komunalinių paslaugų kasinės išlaidos	
- Savivaldybės administracija, „Atžalyno“ pagrindinė mokykla, „Aušros“ pagrindinė mokykla, Kaštonų pagrindinė mokykla, „Saulės“ gimnazija, Vabalninko Balio Sruogos gimnazija.	
Paprastojo remonto ir eksploatavimo sąnaudos ir Finansavimo pajamos (susijusi sritis)	
Materialiojo turto paprastojo remonto prekių ir paslaugų įsigijimo kasinės išlaidos	
- Savivaldybės administracija; Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla.	
Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina ir Finansavimo pajamos (susijusi sritis)	
Kitų prekių ir paslaugų įsigijimo kasinės išlaidos	
- Savivaldybės administracija; Biržų lopšelis-darželis „Genys“; VšĮ Biržų ligoninė; VšĮ Biržų rajono savivaldybės poliklinika; Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla.	
Socialinių išmokų sąnaudos ir Finansavimo pajamos (susijusi sritis)	
Socialinės paramos kasinės išlaidos	
- Savivaldybės administracija.	
Finansavimo sąnaudos ir Finansavimo pajamos (susijusi sritis)	
- Savivaldybės administracija; Išdas.	
Kitų paslaugų sąnaudos, Finansavimo pajamos (susijusi sritis) ir Kitų išlaidų kitiems einamiesiems tikslams kasinės išlaidos (susijusi sritis)	
- Savivaldybės administracija; VšĮ Biržų ligoninė.	
Gyvenamųjų vietovių viešojo ūkio išlaidos ir Kitų paslaugų sąnaudos (susijusi sritis)	
- Savivaldybės administracija; Biržų miesto seniūnija.	

Turto sritis		Subjektuose įvertinome turto inventORIZACIJOS atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, amortizacijos ir nusidėvėjimo skaičiavimo operacijų registravimą apskaitos registruose (teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis). Įvertinome turto balansinės vertės ir finansavimo sumų likučių atitiktį.
Įsipareigojimų sritis		Atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Pajamų sritis		Vertinome pajamų pripažinimą ir įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, tinkama verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Sąnaudų sritis		Atrankos būdu vertinome: - sąnaudų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis); - atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Savivaldybės pajamų sritis	biudžeto	Biudžeto pajamos (mokesčių, dotacijų ir kitos pajamos). Vertinome, ar Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitoje: teisingai atvaizduoti biudžeto pajamų plano duomenys; ar teisingai atvaizduotos gautų mokesčių sumos.
Savivaldybės išlaidų sritis	biudžeto	Biudžeto išlaidos (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, Gyvenamųjų vietovių viešojo ūkio išlaidos, paprastojo remonto, komunalinių paslaugų, kitų prekių ir paslaugų, socialinių išmokų (pašalpų), kitų išlaidų einamiesiems tikslams ir turtui, ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo, išlaidos dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo). Vertinome, ar biudžeto išlaidos priskirtos tinkamiems straipsniams.
Savivaldybės pajamų sritis	biudžeto	Biudžeto pajamos (mokesčių, dotacijų ir kitos pajamos). Vertinome, ar Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitoje: teisingai atvaizduoti biudžeto pajamų plano duomenys; ar teisingai atvaizduotos gautų mokesčių sumos.
Savivaldybės išlaidų sritis	biudžeto	Biudžeto išlaidos (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, Gyvenamųjų vietovių viešojo ūkio išlaidos, paprastojo remonto, komunalinių paslaugų, kitų prekių ir paslaugų, socialinių išmokų (pašalpų), kitų išlaidų einamiesiems tikslams ir turtui, ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo, išlaidos dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo). Vertinome, ar biudžeto išlaidos priskirtos tinkamiems straipsniams.

Bendras ataskaitų rinkinių vertinimas:

Įvertinta:

- taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas;
- bendras savivaldybės finansinių ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus;
- bendras savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimus.
- Savivaldybės veiklos ataskaitoje pateiktos informacijos vertinimas:

Savivaldybės veiklos ataskaitoje pateiktos informacijos vertinimą atlikome vadovaudamiesi 2720-ojo TAAIS „Auditoriaus atsakomybė, susijusi su kita informacija“ reikalavimais ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 16 str. 4 d. reikalavimais. Atlikdami metinių ataskaitų rinkinio auditą perskaitėme informaciją, pateiktą šioje ataskaitoje ir įvertinome, ar joje pateikti finansiniai duomenys nėra reikšmingai nesuderinti su savivaldybės metinėmis finansinėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitomis ar mūsų per auditą įgytomis žiniomis arba kitaip reikšmingai iškraipyti. Mūsų nuomonė apie Savivaldybės metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius neapima informacijos, pateiktos Savivaldybės veiklos ataskaitoje.

Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis:

Įstatymai:

-
- Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos kelių įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos žemės įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas.
 - Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas.

Nutarimai:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995-11-13 nutarimas Nr. 1428 „Dėl valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022-06-15 nutarimas Nr. 630 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.

Kiti:

- Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymais patvirtinti Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai.
- Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-28 įsakymas Nr. 1S-95 „Dėl kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo“.
- Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-28 įsakymas Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017-04-12 įsakymas Nr. A1-177 „Dėl valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų pareigybių aprašo metodikos patvirtinimo“.

Savivaldybės vidiniai teisės aktai:

- Savivaldybės tarybos sprendimai, Mero potvarkiai, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai, susiję su audituotomis sritimis.
 - Įstaigų vadovų įsakymais patvirtintos viešųjų pirkimų tvarkos.
-

2024 metų Biržų rajono savivaldybės metinių
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir
turto naudojimo finansinio audito
3 priedas

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS
SUBJEKTAMS PATEIKTOS REKOMENDACIJOS**

Eil. Nr.	Rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
2025-02-26 raštas Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklai Nr. K4-11-(3.7.)		
1.	Užtikrinti, kad būtų laikomasi Darbo kodekse nustatytų reikalavimų, bei darbo sutartyse numatytų sąlygų.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-03-07
2.	Teisingai sudaryti darbo grafiką atitinkantį darbo sutartyje nustatytą darbo krūvį, darbo laiko apskaitos žiniaraštį pildyti pagal faktiškai dirbtą darbo laiką.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-03-07
3.	Užtikrinti kad darbuotojams darbo užmokestis būtų skaičiuojamas teisingai, spręsti klausimą dėl darbo užmokesčio perskaičiavimo.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-04-07
2025-03-20 raštas Savivaldybės administracijai Nr. K4-16-(3.7.)		
4	Valstybės tarnautojams apskaičiuojant atlygį už darbą poilsio dieną, už darbą naktį, už viršvalandinį darbą laikytis Valstybės tarnybos įstatymo nuostatų. Vadovaujantis teisės aktais dienpinigius skaičiuoti už visą komandiruotės trukmę. Peržiūrėti ir ištaisyti visus atvejus, kai buvo taikyti neteisingi darbo užmokesčio ir dienpinigių skaičiavimai.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-04-25
5.	Užtikrinti, kad darbuotojams skaičiuojant darbo užmokestį už darbo laiką, dirbtą poilsio ar švenčių dienomis ar viršvalandinio darbo laiką, kuris pridedamas prie kasmetinių atostogų laiko, būtų laikomasi Darbo kodekso nuostatų. Ištaisyti atvejus, kai neteisingai taikytas darbo užmokesčio skaičiavimas.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-04-04
6.	Darbuotojams teisingai skaičiuoti darbo užmokestį už poilsio laiką komandiruotės metu, kuris pridedamas prie kasmetinių atostogų laiko. Teisingai perskaičiuoti atlygį už suteiktą papildomą poilsio laiką.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-04-04
2025-03-21 raštas Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklai Nr. K4-17-(3.7.)		
7.	Užtikrinti, kad darbuotojams skaičiuojant darbo užmokestį už darbo laiką, dirbtą poilsio ar švenčių dienomis ar viršvalandinio darbo laiką, kuris pridedamas prie kasmetinių atostogų laiko, būtų laikomasi Darbo kodekso nuostatų. Ištaisyti atvejį, kai neteisingai taikytas darbo užmokesčio skaičiavimas.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-04-04
2025-03-24 raštas Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui Nr. K4-18-(3.7.)		
8.	Atsižvelgdami į nustatytus trūkumus rekomenduojame: užtikrinti, kad darbuotojams skaičiuojant darbo užmokestį už darbo laiką, dirbtą poilsio dienomis, kuris pridedamas prie kasmetinių atostogų laiko, būtų laikomasi Darbo kodekso nuostatų. Ištaisyti atvejus, kai neteisingai buvo taikytas darbo užmokesčio skaičiavimas.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-04-09

2025-03-25 raštas Biržų turizmo ir verslo informacijos centrui Nr. K4-19-(3.7)		
9.	Užtikrinti, kad darbuotojams skaičiuojant darbo užmokestį už darbo laiką, dirbtą poilsio ar švenčių dienomis ar viršvalandinio darbo laiką, kuris pridedamas prie kasmetinių atostogų laiko, būtų laikomasi Darbo kodekso nuostatų. Ištaisyti atvejus, kai neteisingai taikytas darbo užmokesčio skaičiavimas.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-05-06
2025-03-26 raštas Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešosios bibliotekai Nr. K4-20-(3.7)		
10.	Užtikrinti, kad darbuotojams skaičiuojant darbo užmokestį už darbo laiką, dirbtą poilsio ar švenčių dienomis ar viršvalandinio darbo laiką, kuris pridedamas prie kasmetinių atostogų laiko, būtų laikomasi Darbo kodekso nuostatų. Ištaisyti atvejus, kai neteisingai taikytas darbo užmokesčio skaičiavimas.	2025-07-31
2025-03-26 raštas VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centrui Nr. K4-21-(3.7)		
11.	Užtikrinti, kad darbuotojams skaičiuojant darbo užmokestį už darbo laiką, dirbtą poilsio ar švenčių dienomis ar viršvalandinio darbo laiką, kuris pridedamas prie kasmetinių atostogų laiko, būtų laikomasi Darbo kodekso nuostatų. Ištaisyti atvejus, kai neteisingai taikytas darbo užmokesčio skaičiavimas.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-04-07
2025-03-27 raštas Biržų krašto muziejui „Sėla“ Nr. K4-22-(3.7)		
12.	Užtikrinti, kad ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės pokyčiai (padidėjimas ir sumažėjimas) būtų registruojami pagal atskirą ilgalaikio materialiojo turto vienetą turto sąskaitose.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-04-16
13.	Tikrosios vertės rezervo sąskaitoje pokyčius išskirti pagal ilgalaikio materialiojo turto grupę, kaip numatyta 12-ojo VSAFAS 68 punkte.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-04-16
2025-03-28 raštas Savivaldybės administracijai Nr. K4-24-(3.7.)		
14.	Siekiant užtikrinti teisingą Savivaldybės apskaitoje registruotų žemės vertės pokyčių atvaizdavimą ir finansavimo sumų iš valstybės biudžeto suderinamumą, teisingai apskaityti Tikrosios vertės rezervą ir Gautas finansavimo sumas.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-04-17
15.	Pergrupuoti į „turtą, skirtą parduoti“ tuos žemės sklypus, kurių pardavimui priimtas sprendimas.	Nuolat
16.	Užtikrinti, kad apskaitant Savivaldybei nuosavybės teise priklausančią žemę būtų laikomasi teisės aktų reikalavimų, nustatant žemės tikrąją vertę.	2025-12-31
2025-04-14 raštas Biržų rajono sporto centrui Nr. K4-35-(3.7.)		
17.	Užtikrinti, kad pergrupuojant ilgalaikį turtą būtų laikomasi 12-ojo VSAFAS nuostatų. Ištaisyti neatitiktis ir teisingai pritaikyti standarto nuostatas ilgalaikio materialiojo turto vienetams, sudarant ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.	Rekomendacija įgyvendinta audito metu 2025-04-17
2025-04-14 raštas Biržų lopšeliui-darželiui „Drugelis“ Nr. K4-36-(3.7.)		
18.	Užtikrinti, kad pergrupuojant ilgalaikį turtą būtų laikomasi 12-ojo VSAFAS nuostatų. Ištaisyti neatitiktis ir teisingai taikyti standarto nuostatas ilgalaikio materialinio turto vienetams, sudarant ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.	2025-09-30
2025-04-15 raštas VšĮ „Vaiko užuovėja“ Nr. K4-38-(3.7.)		

19.	Užtikrinti, kad būtų laikomasi 12-ojo VSAFAS nuostatų. Ištaisyti neatitiktis ir teisingai pritaikyti standarto nuostatas ilgalaikio materialiojo turto vienetams, sudarant ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.	2025-05-15
2025-04-15 raštas VšĮ Biržų ligoninė Nr. K4-39-(3.7.)		
20.	Užtikrinti, kad būtų laikomasi 12-ojo VSAFAS nuostatų. Ištaisyti neatitiktis ir teisingai pritaikyti standarto nuostatas ilgalaikio materialiojo turto vienetams, sudarant ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.	2025-07-31
2025-04-25 raštas Savivaldybės administracijai Nr. K4-42-(3.7.)		
21.	Užtikrinti, kad žemės sklypai po skverais ir parkais būtų suformuoti ir įregistruoti Nekilnojamojo turto registre.	2028-06-01
22.	Imtis priemonių, kad būtų sutvarkyti užbaigtų statybos ar remonto darbų dokumentai.	2026-12-31
23.	Užtikrinti, kad būtų vykdomas Savivaldybės tarybos įpareigojimas asignavimų valdytojams, valdant įsiskolinimą.	Iki 2025 m. biudžetinių metų pabaigos
2025-04-25 raštas biudžetinėms įstaigoms (pagal sąrašą) Nr. K4-43-(3.7.)		
24.	Užtikrinti, kad būtų vykdomas Savivaldybės tarybos įpareigojimas valdant įsiskolinimą.	
	Biržų krašto muziejus „Sėla“	2026-01-31
	Biržų kultūros centras	2026-02-28
	Biržų „Saulės“ gimnazija	2026-01-30
	Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla	2026-01-27
	Biržų „Atžalyno“ pagrindinė mokykla	2026-01-23
	Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla	2026-01-15
	Biržų r. Vabalninko B. Sruogos gimnazija	2026-01-30
	Biržų rajono sporto centras	2026-01-20
	Biržų r. Legailių globos namai	2025-12-31
	Biržų lopšeliui-darželiui „Genys“	2025-12-31
	Biržų švietimo pagalbos tarnyba	2025-12-31
	Biržų r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	nuolat
2025-05-02 raštas Savivaldybės administracijai Nr. K4-45-(3.7.)		
25.	Užtikrinti, kad žemės sklypai po keliais ir gatvėmis būtų suformuoti ir įregistruoti Nekilnojamojo turto registre.	2030-12-31
26.	Užtikrinti, kad sąskaitos būtų registruojamos ir apskaitomos 11 VSAFAS reikalavimais.	Nuolat

2024 metų Biržų rajono savivaldybės metinių
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir
turto naudojimo finansinio audito
4 priedas

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2024 M. KONSOLIDUOJAMŲ VIEŠOJO
SEKTORIAUS SUBJEKTŲ SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Subjekto pavadinimas	Savivaldybės MFAR	Savivaldybės MBVAR	Veiklos ataskaita
1.	Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba	√	√	√
2.	Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba	√	√	√
3.	Biržų rajono savivaldybės administracija	√	√	√
4.	Biržų lopšelis-darželis „Ąžuoliukas“	√	√	√
5.	Biržų lopšelis-darželis „Genys“	√	√	√
6.	Biržų „Atžalyno“ pagrindinė mokykla	√	√	√
7.	Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla	√	√	√
8.	Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla	√	√	√
9.	Biržų „Saulės“ gimnazija	√	√	√
10.	Biržų Vlado Jakubėno meno mokykla	√	√	√
11.	Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešojo biblioteka	√	√	√
12.	Biržų krašto muziejus „Sėla“	√	√	√
13.	Biržų rajono Legailių globos namai	√	√	√
14.	Biržų turizmo ir verslo informacijos centras	√	√	√
15.	Biržų mokykla-darželis „Vyturėlis“	√	√	√
16.	Biržų lopšelis-darželis „Drugelis“	√	√	√
17.	Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazija	√	√	√
18.	Biržų kultūros centras	√	√	√
19.	Biržų švietimo pagalbos tarnyba	√	√	√
20.	Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	√	√	√
21.	Biržų rajono sporto centras	√	√	√
22.	Biržų rajono Kirdonių universalus daugiavfunkcis centras	√	√	√
23.	Biržų rajono savivaldybės išdas	√	√	√
24.	Viešojo įstaiga „Vaiko užuovėja“	√		√
25.	Viešojo įstaiga Biržų ligoninė	√		√
26.	Viešojo įstaiga Biržų rajono savivaldybės poliklinika	√		√
27.	Viešojo įstaiga Biržų rajono socialinių paslaugų centras	√		√
28.	Vabalninko seniūnija		√	
29.	Širvėnos seniūnija		√	
30.	Papilio seniūnija		√	
31.	Parovėjos seniūnija		√	
32.	Pačeriaukštės seniūnija		√	
33.	Nemunėlio Radviliškio seniūnija		√	
34.	Pabiržės seniūnija		√	
35.	Biržų miesto seniūnija		√	

2024 metų Biržų rajono savivaldybės metinių
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir
turto naudojimo finansinio audito
5 priedas

BIUDŽETO SKOLA PAGAL ASIGNAVIMŲ VALDYTOJUS

Eil. Nr.	Asignavimų valdytojai	Iš viso 2024-01-01, tūkst. Eur	Iš viso 2025-01-01, tūkst. Eur	Įsiskolinimo pokytis (- sumažėjimas, + padidėjimas), tūkst. Eur
1	2	3	4	5
1.	Savivaldybės administracija	773,0	827,2	54,2
2.	Nemunėlio Radviliškio seniūnija	2,7	3,7	1,0
3.	Pabiržės seniūnija	1,8	2,0	0,2
4.	Pačeriaukštės seniūnija	0,7	2,2	1,5
5.	Papilio seniūnija	2,3	1,7	-0,6
6.	Parovėjos seniūnija	0,9	1,5	0,6
7.	Širvėnos seniūnija	5,3	4,3	-1,0
8.	Vabalninko seniūnija	2,6	2,4	-0,2
9.	Biržų miesto seniūnija	1,4	2,7	1,3
10.	Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba	4,2	2,9	-1,3
11.	Biržų „Atžalyno“ pagrindinė mokykla	1,0	2,3	1,3
12.	Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla	1,7	4,0	2,3
13.	Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla	22,5	27,0	4,5
14.	Biržų „Saulės“ gimnazija	9,6	12,5	2,9
15.	Biržų rajono Vabalninko Balio Sruogos gimnazija	6,0	6,5	0,5
16.	Biržų Vlodo Jakubėno meno mokykla	5,0	4,6	-0,4
17.	Biržų rajono sporto centras	2,2	3,3	1,1
18.	Biržų darželis-mokykla „Vyturėlis“	6,8	1,4	-5,4
19.	Biržų lopšelis-darželis „Ąžuoliukas“	2,7	2,4	-0,3
20.	Biržų lopšelis-darželis „Genys“	1,9	2,2	0,3
21.	Biržų lopšelis-darželis „Drugelis“	7,4	2,7	-4,7
22.	Biržų rajono Kirdonių universalus daugiafunkcis centras	0,6	0,5	-0,1
23.	Biržų švietimo pagalbos tarnyba	0,4	0,7	0,3
24.	Biržų rajono Legailių globos namai	6,2	7,4	1,2
25.	Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	0,0	1,1	1,1
26.	Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka	5,8	3,6	-2,2
27.	Biržų krašto muziejus „Sėla“	14,0	16,1	2,1
28.	Biržų kultūros centras	2,4	2,9	0,5
29.	Biržų turizmo ir verslo informacijos centras	2,4	0,9	-1,5
30.	Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba	0,0	0,0	0,0
31.	Biudžeto skyrius	5445,2	6000,0	554,8
	Iš viso:	6338,7	6952,7	614,0
	Įsiskolinimas (be paskolų ir lizingo)	893,5	952,7	59,2

2024 metų Biržų rajono savivaldybės metinių
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir
turto naudojimo finansinio audito
6 priedas

NEPERGRUOTO ARBA NETINKAMAI PERGRUOTO ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO VIENETAI

Įstaiga	Pastabos	Turto vienetų	Turto įsigijimo vertė, Eur	Turto nusidėvėjimo suma, Eur	Turto likutinė vertė, Eur	Finansavimo šaltinis				
						Savivaldybės	Valstybės	ES	Kiti šaltiniai	Spec. lėšos
Biržų rajono savivaldybės administracija	Pergrupuotas turtas kurio vertė didesnė nei 500 Eur	277	167614,51	148465,19	19149,32	10542,04	1679,84	6927,44		
Biržų lopšelis-darželis "Drugelis"	Pergrupuotas nekilnojamas turtas	4	1568,87	1463,55	105,32				105,32	
Biržų r. savivaldybės viešojo J. Bielinio biblioteka	Pergrupuotas turtas kurio vertė didesnė nei 500 Eur	1	594,65	594,65	0					
Biržų rajono sporto centras	Pergrupuotas turtas kurio vertė didesnė nei 500 Eur	2	1525,82	1525,82	0					
Biržų "Aušros" pagrindinė mokykla	Nepergrupuotas turtas kurio vertė mažesnė nei 500 Eur	1	488,59	488,59	0					
Biržų turizmo ir verslo informacijos centras	Nepergrupuotas turtas kurio vertė mažesnė nei 500 Eur	1	332,92	332,92	0					
VšĮ „Vaiko užuovėja“	Nepergrupuotas turtas kurio vertė mažesnė nei 500 Eur	8	2472,81	2462,04	10,77				10,77	
VšĮ Biržų ligoninė	Nepergrupuotas turtas kurio vertė mažesnė nei 500 Eur	243	79756,79	55941,07	23815,72	1120,46	5438,93		169,03	17087,3
VšĮ Biržų rajono savivaldybės poliklinika	Pergrupuotas turtas kurio vertė didesnė nei 500 Eur	77	47582,72	43236,58	4346,14	35,68	35,38	437,77	0,29	3837,02
	Iš viso	614	301937,68	254510,41	47427,27	11292,49	7559,84	7365,21	285,41	20924,32

Suformuota: 2025 m. gegužės 15 d. 11:39
Suformavo: Vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė

Vidaus dokumentas

Registracijos duomenys	
Dokumento būseną	Registruota
Registracijos numeris	K14-2-(3.1.)
Registracijos data	2025-05-14
Registras	K14: Finansinių ir veiklos auditų ataskaitų, patikrinimų ataskaitų registras
Dalinys (-iai)	Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
Byla	3.1.: Planinių finansinių ir veiklos auditų ataskaitos, išvados, sprendimai
Dokumento informacija	
Gavėjai	Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
Siuntėjai	Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
Dokumentą parengė	Vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė
Dokumentą pasirašė	Savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė, Vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė
Dokumentą tvirtino	
Dokumentą vizavo	
Dokumentą derino	
Antraštė	ATASKAITA 2024 METŲ BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS METINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO FINANSINIS AUDITAS
Rubrika	
Dokumento rūšis	ATASKAITA
Lapų skaičius	35
Priedų lapų sk.	
Tekstas	
Dokumento turinys	
Pavadinimas	Tipas
2024 m. KFAR audito ataskaita.docx	Dokumento turinys (be priedų)
Pasibaigę darbai	
Savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė	2025-05-14 15:55:01 Pasirašyta versija 2.0. Pastabos:
Vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė	2025-05-14 15:56:47 Pasirašyta versija 2.0. Pastabos:
Vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė	2025-05-14 15:56:59 Registruotas dokumentas: K14: Finansinių ir veiklos auditų ataskaitų, patikrinimų ataskaitų registras 3.1.: Planinių finansinių ir veiklos auditų ataskaitos, išvados, sprendimai